

ELS ADVERBIS DE LLOC

ADVERBIS DE LLOC

Un altre grup de preposicions són les que procedeixen d'adverbis, algunes de les quals han d'anar seguides de la preposició **de**, d'altres poden dur la preposició **de**:

Amb de	Amb de optatiu
Abans de Arran de Després de Enfora de Enfront de Enmig de Entorn de Fora de Lluny de Prop de	Dalt (de) Damunt (de) Darrera (de) Davant (de) Dins (de) Dintre (de) Sobre (de) Sota (de) Vora (de)

DAVANT / DARRERA

- Les preposicions **davant i darrere** indiquen **anteposició o posposició respecte d'un punt de referència** (expressat pel complement de la preposició), que pot anar introduït per la preposició *de*:
Ja érem davant (de) l'església;
No vull que aneu darrere meu.
- També tenen el **valor temporal** corresponent:
M'ho diu un dia darrere l'altre (un dia rere l'altre);
Va arribar davant meu ('abans que jo').
- També tenen altres **valors figurats**:
Qui hi ha a/al davant/darrere d'aquest projecte? ('en suport o dirigint-lo);
*No us preocupeu: tenim tota l'assemblea al **darrere** ('a favor').*
- A més, les preposicions *davant i darrere* admeten l'**elisió del complement**:
Passeu (a/al) davant;
Trobaràs el paquet darrere.

SOBRE / SOTA / DAMUNT / DAVALL

- Les preposicions **sobre i sota** indiquen localitzacions físiques oposades en l'eix vertical: respectivament, posició respecte a allò que està més baix o més alt, mantenint-hi contacte o no.
- Les preposicions **damunt i davall** signifiquen, respectivament, el mateix que **sobre i sota**.

El llum és {sobre / damunt (de)} la taula;

Feia la migdiada {sota / davall (de)} la figuera,

Però *davall* és diu només en alguns parlars (sobretot baleàric i valencià).

- *Sobre i sota* només es poden usar sense complement, si van precedides d'una altra preposició, generalment **a**, o d'un **adverbi demostratiu**:
Ho vam trobar{damunt / davall / a sobre / a sota};
Aquí sobre/sota hi ha el que necessites.
- Les preposicions *sobre i sota* tenen també altres significats. En aquests casos han de portar complement:
*Els nostres drets han de prevaler **sobre** els costums locals;*
*Va patir molt **sota** la influència d'aquell cap de secció.*
A **sobre** d'això, no tenim diners.
- *Sobre* indica també la matèria d'un escrit, discurs, congrés, etc.:
*Avui parlarem **sobre** economia.*

DALT / BAIX

- La preposició ***dalt*** indica situació o direcció a la part alta o superior d'un objecte i el seu significat sol superposar-se al de *damunt* o *sobre*:

Fa vint anys pujàvem (a) dalt dels arbres amb molta facilitat;

Ves-te'n allà dalt.

- Pot usar-se sense complement explícit, precedida o no de la preposició *a* o d'un adverbi demostratiu, i es pot reforçar amb l'afegit *de tot*:

Són (a) dalt;

Ha deixat la bossa allà dalt;

Vam pujar (a) dalt de tot del campanar.

- ***Baix*** és l'invers semàntic de *dalt*, però, a diferència d'aquest, s'usa, generalment, com a adverbi:

Són(a) baix.

Ves (a) baix.

Per tant, si hi ha complement, la solució més habitual és *sota*:

Les trobaràs sota (de) l'aiguera.

DINS / DINTRE / FORA

- Les preposicions ***dins, dintre i fora*** indiquen situació o direcció a l'interior o l'exterior d'un espai, respectivament, amb sentit físic o figurat. Aquestes preposicions poden usar-se amb un complement introduït per la preposició *de* o sense complement explícit:
Aquestes espècies són molt difoses dins/dintre (de) la nostra comarca;
Posa-ho (a) dins/dintre;
Fora de les nostres fronteres no és gaire coneguda;
Treu-ho (a) fora.
- Les preposicions ***dins i dintre*** indiquen també un **període temporal durant el qual o abans del final del qual s'ha d'acomplir un fet:**
He de lliurar les fotografies dins/dintre (d')una setmana.
- Amb un sentit més abstracte, ***dins, dintre i fora*** assenyalen **inclusió o pertinença (estar dins la legalitat)** i **exclusió o privació (Fora d'aquests casos, els aliments no soLEN ser reclamats judicialment).**

PROP / LLUNY / VORA

- Les preposicions ***prop***, ***lluny*** i ***vora*** indiquen proximitat (***prop***, ***vora***) o llunyania (***lluny***) en l'espai, amb altres valors més o menys figurats:

Viuen prop/lluny de casa;

Viuen molt a prop d'aquí;

Tenen una casa vora el molí vell;

Va arribar{vora / prop de} {migdia / les onze}.

- Amb un valor metaòric, el complement de ***prop*** i ***lluny*** pot ser un infinitiu introduït per ***de***:

Ens trobàvem prop/lluny de poder signar l'acord.

- A més dels valors estrictament locatius, ***prop de*** i ***vora*** poden actuar com a **modifiers d'un numeral**:

Hi van assistir{prop de / vora} cinquanta socis.

- ***Prop*** i ***lluny***, a diferència de ***vora***, poden usar-se sense complement explícit:

Viu molt lluny;

Va deixar el telèfon (a) prop.

ENMIG / ENTREMIK

- Les preposicions ***enmig*** i ***entremig*** indiquen **interposició** o **intercalació** d'un **element entre dos o més termes** o en una sèrie o bé poden insinuar la idea de barreja o confusió. Pot anar amb o sense complement:
Enmig/Entremig de la gentada de gormands es veien cares cèlebres;
L'obra té dos actes, amb un descans enmig/entremig.
- ***Enmig*** també pot designar una **localització central** en un espai: *Es van estirar enmig de la carretera*) o més **inconcreta** també amb relació a un espai (*El refugi és enmig de la muntanya*),
- En canvi, ***entremig*** expressa un punt **intermedi** (*Tenia una manera de mirar-lo entremig dels ulls que el vencia*), una intersecció (*Ens trobem entremig del misticisme i la ciència*) o un **trajecte que travessa un espai** més o menys per la meitat (*La carretera avança entremig del bosc*) o que passa entre un grup de persones o coses (*El ciclista va passar entremig dels corredors*).

ARRAN

- La preposició ***arran*** té el significat de ‘gairebé tocant, fregant (un objecte)’ o ‘al mateix nivell’ i pot usar-se amb un complement introduït per la preposició *de*:

Les orenetes volen sovint arran de terra;

Va passar arran meu (o Em va passar arran).

- Amb el primer valor s’usa també sense complement:

Porta els cabells tallats molt arran;

Ves seguint aquesta línia ben arran.

- A més del significat locatiu, també té un valor causal parafrasejable per ‘com a conseqüència (d’un fet)’, en aquest cas sempre amb el complement explícit:

Arran de la Guerra Civil no ens hem parlat mai més;

Van revisar els llibres de text arran de les denúncies.

ARREU

- La preposició ***arreu*** té generalment el valor de ‘pertot’ i pot anar precedida d’una preposició seguida de *tot* o aparèixer duplicada (amb un valor emfàtic):

Hi havia gent d’arreu;

Ho he vist pertot arreu;

Hi havia gent a tot arreu;

Ho he vist arreu arreu.

- Com mostren els exemples anteriors, normalment s’usa sense complement encara que també l’admet, introduït per la preposició *de*:

Aquest art es difondrà arreu del món.

PER INDICAR DIRECCIÓ

No usem davant, darrera, sobre, sota, dins o fora, utilitzem les següents formes:

ENDAVANT- ENDARRERE
AMUNT- AVALL
ENDINS- ENFORA

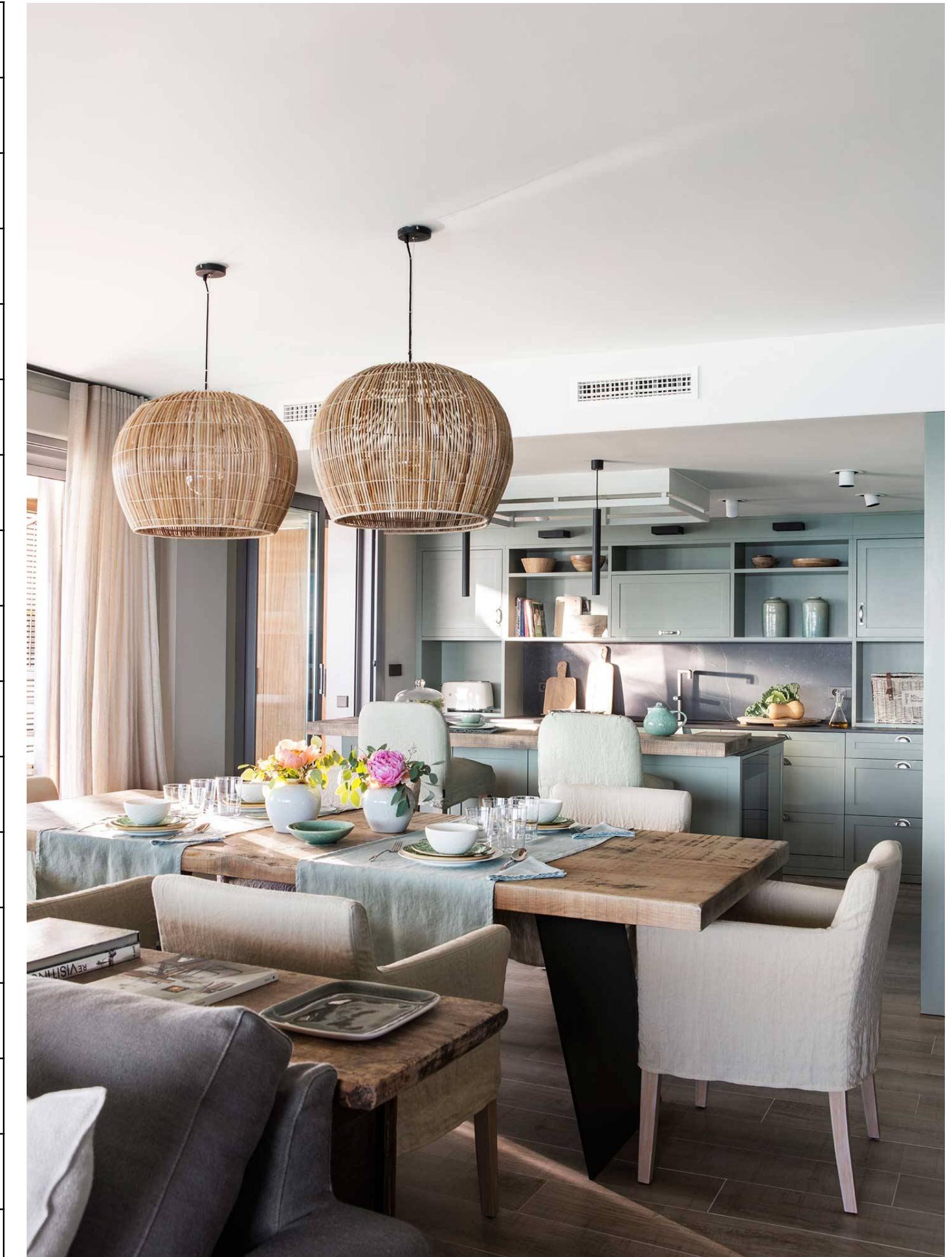
Amunt indica direcció ascendent, mentre que avall indica direcció descendant. No indiquen un punt concret.

El cine és allà mateix, una mica més amunt.

Dimensió espacial	Adverbis	Exemples / Comentaris d'ús
Horizontalitat	avant, endavant	<i>Cal continuar avant</i> <i>Els que van endavant, poden reservar taula</i> Es relacionen amb la preposició intransitiva <i>davant</i> .
	arrere, enrere, endarrere	<i>Ja hem deixat enrere la platja</i> <i>Els crancs caminen cap endarrere/arrere</i> Es relacionen amb les preposicions intransitives <i>darrere i rere</i> .
Verticalitat	amunt	<i>El teu estel ha arribat molt amunt</i> Es relaciona amb les preposicions intransitives <i>damunt i sobre</i> .
	avall	<i>El teatre es troba un carrer més avall</i> Es relaciona amb les preposicions intransitives <i>davall i sota</i> .
	baix	<i>Els trobaràs baix</i> Es relaciona amb <i>avall</i> , que indica direcció.
	enlaire	<i>Mans enlaire!</i> Té possibilitats combinatòries limitades.
Interioritat	endins, endintre	<i>L'excursionista va desaparèixer bosc endins/endintre</i> Es relacionen amb les preposicions intransitives <i>dins i dintre</i> .
	enfora	<i>La nostra casa és gairebé a tocar de la vila; la d'ells és més enfora</i> Es relaciona amb la preposició intransitiva <i>fora</i> .

ADVERBIS DE LLOC SIMPLES

Adverbi	Significat	Exemple
Aquí	Proximitat al parlant.	Seu aquí a la butaca i parlem.
Allà	Lloc general o indeterminat llunyà.	
(A) dalt	Lloc o part més alta.	
(A) baix	Llos o part més baixa.	
(A) prop	Proximitat respecte a un punt de referència.	
Lluny	Distància respecte al parlant o a un lloc.	
Dins	Interioritat.	
Fora	Exterioritat.	
Sobre	Posició superior o elevada.	
Sota	Posició inferior.	
Damunt	Posició elevada (sinònim de sobre).	
Enlloc	Absència de lloc, cap espai concret.	
Davant	Posició frontal.	
Darrere	Posició posterior.	
Enmig	Indica posició central dins d'un espai.	
Entorn	Indica proximitat al voltant d'un punt.	

ADVERBIS DE LLOC COMPOSTOS

Adverbi	Significat	Exemple
Al costat (de)	Indica proximitat lateral.	La manta és al costat del sofà.
A mà esquerra	Es troba a l'esquerra d'un punt.	
A mà dreta	Es troba a la dreta d'un punt.	
A tocar/arran/a prop/a la vora	Proximitat a un altre punt.	
A tot arreu/Pertot arreu	Presència a tots els llocs.	
Al voltant de	Posició que envolta.	
A la vora de	Proximitat immediata a un límit.	
Dalt de tot	La part més alta.	

ACTIVITAT: ADVERBIS DE LLOC

Completa les frases amb algun dels adverbis i locucions que hi ha a continuació (pot haver-hi més d'una opció correcta):

(A) *prop, endavant, a tot arreu, al costat, darrere, pertot arreu, endarrere, a la vora, davant, a sobre, a dalt.*

- A l'hivern, quan fa un bon fred, és agradable estar _____ del foc.
- El delegat sindical anava _____ de la manifestació.
- No et posis aquí que em fas nosa; tira't una mica _____.
- Em sembla que tinc la grip; tinc dolor _____.
- _____ de l'estació vaig trobar una cartera plena de bitllets.
- _____ les taules del despatx hi havia piles i piles de papers.
- La Cecília no hi és en aquest moment, ha anat _____, a l'arxiu, a buscar un document.

ACTIVITAT: PREPOSICIONS

Completa les següents frases amb la preposició més adequada (pot haver-hi més d'una resposta correcta):

- _____ avui i demà, acabarem la feina.
- La Sara viu _____ d'aquí, a uns cinc minuts.
- Treballa _____ pressió tot el temps.
- Passa al _____ per veure-hi millor.
- Mira _____ la taula, si encara hi ha quedat algun plat.
- La impressora és _____ l'ordinador, perquè el cable no és molt llarg.
- Tira cap _____ per aquella pujada per anar a casa dels tiets.
- Has de lliurar el treball _____ d'una setmana.
- Qui hi ha al _____ d'aquest projecte?
- La casa de fusta estava perduda _____ de la muntanya.